

OBVEŠČEVALEC

LETO V

LITIJA, 1964

ŠT. 3—4

Volitve v delavski svet in svete delovnih skupnosti

Aprila meseca letošnjega leta je pretekla mandatna doba članom delavskega sveta in upravnega odbora, že prej pa članom sveta delovnih skupnosti. Pričakovali smo nov predpis, ki bo urejal volitve v te organe. Po ustavi in določitih statuta ter po Temeljnem zakonu o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah, ki je izšel 8. aprila 1964 in stopil v veljavo 16. aprila, se volijo člani delavskega sveta delovne organizacije za dobo dveh let. Vsako leto pa se voli polovica vseh članov delavskega sveta oz. sveta delovne enote oz. delovne skupnosti. Nihče ne more biti dvakrat zaporedoma izvoljen za člana delavskega sveta oz. delovne skupnosti. Člani upravnega odbora pa se volijo za eno leto, nihče pa ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen za člana upravnega odbora. Te določbe o omejitvi ponovne izvolitve za člana organov delovnih organizacij se uporabljajo po cit. zakonu od dneva njihove izvolitve po določbah omenjenega zakona. Torej se bodo uporabljale za one, ki bodo izvoljeni pri sedanjih volitvah. Pri prvih volitvah delavskega sveta po tem zakonu se polovica članov DS izvoli za eno leto, pri naslednjih tj. po preteku enega leta pa se bodo volili za dve leti. Prav tako se bodo volili za dve leti seveda oni člani DS in delovnih skupnosti, ki bodo pri sedanjih volitvah izvoljeni za dve leti. Volitve se morajo izvesti do 15. junija letošnjega leta.

Omeniti je treba, da so spremembe v omenjenem zakonu glede načina volitev organov upravljanja v primerjavi s predpisi, ki so doslej veljali. Pravico voliti in biti voljen v delavski svet oz. ustrezní organ upravljanja imajo vsi člani delovne organizacije oz. delovne skupnosti. Doslej so imeli pravico voliti le oni, ki so imeli splošno volilno pravico. Po dosedanjih predpisih pa imajo pravico tudi oni, ki lahko sklenejo veljavno delovno razmerje, torej osebe, ki so stare že 15 let, dalje tudi vajenci. Pravico voliti in biti izvoljen imajo tudi tuji državljani in osebe brez državljanstva, ki so zaposlene najmanj eno leto pred dnem volitev, lahko pa izjavijo, da ne želijo izkoristiti volilne pravice. Dalje imajo volilno pravico tudi osebe v dopolnilnem oz. začasnem delovnem razmerju za določen ali nedoločen čas s pogojem, da so zaposleni v delovni organizaciji najmanj eno leto, ki doslej tudi niso imeli volilne pravice.

S temi določili zakona je postal veliko širši krog neposrednih upravljalcev delovnih organizacij in je tako upravljanje v delovnih organizacijah poverjeno najširšemu krogu onih, ki v njih sodelujejo najsi bo, da so zaposleni s polnim delovnim časom, skrajšanim, v polnem delovnem razmerju, pa tudi v dopolnilnem, kolikor izpolnjujejo še ostale pogoje, ki jih navaja zakon.

Delavski svet naše gospodarske organizacije je na svojem zasedanju dne 28. 4. 1964 razpisal volitve v delavske svete in delovne skupnosti za 29. 5. 1964 in predvidel, da bodo določene delovne skupnosti po volilnih enotah izvolile predstavnike za eno leto oz. dve leti, število vseh članov delavskega sveta znaša 30. Novoizvoljeni delavski svet bo izvolil osem članov upravnega odbora in dva namestnika. Po svojem položaju pa je direktor član upravnega odbora, tako da šteje upravni odbor devet članov.

V sorazmerju s številom zaposlenih izvolijo delovne skupnosti:

predilnica	15 članov DS
sukalnica	6 članov DS
stročnarna	1 član DS
vzdrževanje	3 člani DS
uprava	4 člani DS
obrat družbene	
prehrane (menza)	1 član DS
skupaj	30 članov DS

Sveti delovnih skupnosti pa izvolijo sledeče število članov:

predilnica	24
sukalnica	10
vzdrževanje	8
uprava	8
stročnarna	6
obrati družbene prehrane	6

Člane svetov delovne skupnosti volijo člani posameznih delovnih skupnosti vsaka zase. Kandidate v delavski svet in svete delovnih skupnosti izbirajo člani kolektiva na sestankih po postopku, ki ga predvideva zakon.

V zvezi z izvedbo volitev je delavski svet imenoval tričlansko volilno komisijo in tričlansko komisijo za sestavo volilnih imenikov. Imenik je bil razgrnjen sedem dni, tako da so lahko člani kolektiva ugotovili ali so vpisani in dajali svoje pritožbe oziroma pripombe, glede eventualnih nepravilnosti v sestavi imenika.

Naloga organov upravljanja in političnih organizacij bo vselej, da so res temeljite priprave za volitve, da potekajo v zakonitem postopku, predvsem pa da se na vseh zbori volilcev pojasnjuje pomen volitev organov upravljanja, da se predlagajo delavni kandidati in da izvoljeni organi pridobe družbeno-ekonomsko izobrazbo in se tako usposabljaajo za svoje odgovorno delo.

A. A.

Sprejet je statut naše gospodarske organizacije

Delavski svet je na svojem zasedanju dne 22. 11. 1963 sprejel osnutek statuta. Ta osnutek statuta je po več mesečnem delu pripravila komisija, ki jo je imenoval DS v začetku lanskega leta. Komisija je v nadaljnjem delu še z drugimi organi poskrbela, da je šel osnutek statuta v razpravo v kolektiv in ga tolmačila. O statutu so razpravljale delovne skupnosti in politične organizacije ter dajale svoje pripombe. Izvedena je bila tudi anketa, ki je med drugimi imela troje vprašanj, ki so zadevala statut. Iz ankete same je bilo ugotovljeno, da člani kolektiva niso bili posebno seznanjeni z osnutkom statuta, dasi je bil statut dodeljen vsakemu drugemu članu kolektiva in da so bile po tem tudi razprave, kot že prej omenjeno. Zivahnejšo razpravo o statutu je ovirala okolnost, da so bili v glavnem vsi sestanki po delovnem času izmen, tako da niso bili vsi člani kolektiva navzoči, ker so šli prej domov. Kljub tej okolnosti smo do neke mere lahko zadovoljni, ker so člani kolektiva le dajali razne predloge odnosno vprašanja, zlasti glede požarne zaščite, higiensko-tehnične zaščite, pristojnosti delovnih skupnosti, obveščevanja kolektiva, pravic borcev NOV, delovnih razmerij, reelekcije vodilnih oseb itd.

Komisija je v glavnem upoštevala dane pripombe in jih skušala vnesti v statut odnosno spremeniti določene stvari, ki jih je obravnaval osnutek statuta podjetja. Pojasnjevala pa je tudi, da nekatera vprašanja niso omenjena odnosno, da so le načelno obravnavana po osnutku statuta, ker bodo oz. so že urejena s posebnimi pravilniki, kar je vse v osnutku statuta pojasnjeno.

Komisija je poslala tudi osnutek statuta občinski skupščini, ki ga je obravnavala posebna komisija, pa tudi skupščina in ki je dala svoje pripombe. Občinska skupščina je med drugim priporočala uvedbo določil v statutu glede reelekcije vodilnih oseb. Komisija je v tem pogledu, kot tudi delavski svet, zaenkrat pustila ureditev tako, kot jo ureja zakon o delovnih razmerjih. Kolikor se bo ta spremenil, da se to vprašanje uredi prehodno s pravilnikom o delovnih razmerjih, katerega spremembe pričakujemo. Zajela pa je reelekcijo glede postavitve direktorja, ki jo določa ustava in pa, ki jo je predvideval osnutek zakona o volitvah de-

lavskega sveta in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah.

Dasi je skušala komisija izdelati čim popolnejši osnutek statuta, ne moremo trditi, da so vse stvari v statutu najbolj urejene, praksa bo pokazala, kaj ne odgovarja in kje bo treba statut ustrezno dopolniti, seveda po postopku, kot je določeno v statutu.

Delavski svet je na podlagi poročila komisije za izdelavo statuta in sprejetih predlogov odnosno dopolnitev in na podlagi razprave, dne 8. 4. 1964 sprejel statut v tem smislu, kot ga je predlagala komisija. Tega dne je bil torej sprejet temeljni ustavni akt naše gospodarske organizacije. Z vsebino statuta bodo morali biti člani kolektiva dobro seznanjeni, zlasti še vodilne osebe, posebno pa je važno, da se bomo vsi po njem ravnali, kajti neupoštevanje določil statuta pomeni kršenje ustavnih določil. Vsak akt odnosno sklep organov upravljanja, ki nasprotuje določilom statuta, je nezakonit, dolžnost in pravica direktorja je, da tak akt oz. sklep zadrži, kolikor pa ne stori to direktor, ga ima pravico zadržati občinska skupščina. O skladnosti oz. zakonitosti statuta in sklepov organov upravljanja z ustavo in zakoniti predpisi odloča na predlog odnosno zahtevo ustavno sodišče.

S sprejetjem statuta delo še ni končano, stvar odgovornih komisij je, da pripravijo osnutke odnosno predloge za spremembe pravilnikov, ki urejajo posebna vprašanja, kot je to določeno v statutu in za kar je postavljen tudi rok. Vsi ti pravilniki so pravzaprav sestavni del statuta.

Glede na že povedano bo nujno potrebno, da se bodo novoizvoljeni organi upravljanja seznanili z glavnimi določili statuta in pravilnikov, pa tudi drugih stvari, da bo njihovo poslovanje lažje potekalo in da bodo razumeli stvari, o katerih bodo odločali. Študij odnosno obravnava pa bo morala zajeti skratka še druge člane kolektiva, posebno vodilne in pa uslužbence, ki dnevno uporabljajo določila pravilnikov in statuta pri svojem delu. Zato bo potrebno organizirati posebne tečaje odnosno seminarje, ki naj bi bili dobro pripravljeni in zajeli stvar izčrpno, vendar ne predolgo oz. široko.

A. A.

Izgledi za potrošnja bombažnega vlakna v sezoni 1963-64

(Ocena svetovne situacije)

Svetovna potrošnja bombažnega vlakna je v zadnjih treh sezonah padla (nasproti vrhunski za 48,3 mil. bal v sezoni 1959/60). Celotno svetovno potrošnje v poslednji sezoni cenijo na okoli 46 mil. bal. Zaradi take zmanjšane potrošnje se je v tem razdobju tudi sploh znižal svetovni promet z bombažem. V istem času je bila rekordna proizvodnja surovega vlakna — zato so v poslednji sezoni svetovne prehodne zaloge občutno zrastle.

V tej periodi je bil cikel tekstilne proizvodnje v glavnih proizvodnih središčih zelo različen — tako po količinskem obsegu, kakor tudi po dinamiki. Najprej je bil predvsem padec v ZDA in LR Kitajski — potrošnja v drugih področjih se je takrat še držala drugod na isti ravni, ali je celo porastla. Vendar pa je sezona 1961/62 že napovedovala padec v *Zapadni Evropi*, pa še nadaljnji padec v *LR Kitajski*. V lanskoltni sezoni imamo potem istočasni padec v ZDA, v *Zapadni Evropi* in na *Japonski*. Prvič po dolgih letih je potrošnja vlakna občutno padla (izključno SZ, Vzhodno Evropo in LR Kitajsko).

Izgledi za potrošnja vlakna so v tej sezoni videti povsod boljši. Navzdol usmerjene faze tekstilnega ciklusa so očitno pretekle svojo pot. V mnogih deželah so znaki izboljšanja ravni bombažno-tekstilne dejavnosti. Ali lahko verjamemo, da nam je morda tako uspelo eno krizo »izpustiti«?

Potrošnja bombažnega vlakna v ZDA je doslej v tej sezoni šla do ca. 8,6 mil. bal (preteklo sezono 8,4), torej normalno. Nedavno so se tam nekoliko povečale cene tkanin. To je dvignilo marže tovarn na doslej najvišjo raven v zadnjih 3 letih. Znižale so se tudi zaloge tovarn v surovih tkaninah nasproti še neizvršenim naročilom. Vse to nakazuje *ugodnejšo situacijo* in povečano potrošnjo.

Po drugi strani je še precejšnja *negotovost* glede morebitnih sprememb bombažne politike ZDA. To lahko v prvem času nekoliko negativno vpliva na tržišče. V delu so zakonodajalske spremembe, ki bi naj odpravile trenutno neenakost v cenah surovega bombaža, kadar ga kupujejo ameriške tovarne.

Bombaž izgublja dokaj področja v korist konkurenčnih umetnih vlaken. To se zdi, da je najmočnejše »plašilo«, ki zadržuje povečano potrošnjo bombažnega vlakna. Če bo znižana cena za surovi bombaž na trgu ZDA, bo to ugodno vplivalo na povečano potrošnjo bombažnega vlakna v tej deželi.

V *Kanadi* so zaloge nizke, tekoča proizvodnja tekstila pa je razmeroma visoka. Zato bo verjetno potrošnja vlakna v tekoči sezoni zrastle, morda celo na najvišji nivo od sezone 1950/51 sem.

V *Zapadni Evropi* smo lahko opazovali v zadnjih dveh sezonah ciklično opadanje produkcije bombažnega tekstila. Tak težak položaj je bil še stopnjevan

zaradi stalnega naraščanja proizvodnje in tudi potrošnje umetnih vlaken. Ta konkurenca umetnih vlaken se je zlasti močno kazala v Zapadni Nemčiji — toda prav tako je imela močan vpliv tudi v Veliki Britaniji, Italiji, Franciji, Belgiji in na Nizozemski. Vendar pa je dolgoročna tendenca v potrošnji bombažnega vlakna v Zapadni Evropi še vedno naraščajoča. Izrazito naraščajočo tendenco na evropskem kontinentu je nekoliko zmanjšala opadajoča težnja v Veliki Britaniji v razdobju po Korejski vojni. Vseeno pa kaže dalekosežna reorganizacija, ki je bila izvedena v zadnjih letih v Veliki Britaniji in na evropskem kontinentu, zdrav vpliv na tekstilno industrijo kot celoto.

V sedanjí sezoni lahko pričakujemo, da bodo pričakovani porasti v potrošnji bombažnega vlakna v nekaterih deželah (zlasti v Veliki Britaniji in Franciji) več kot kompenzirali predvidena manjša opadanja v nekaterih drugih deželah (zlasti v Zapadni Nemčiji in Italiji). Vse v vsemu lahko pričakujemo v Zapadni Evropi rahli porast.

V Indiji se je izboljšala proizvodnja surovega bombaža. To ugodno vpliva na potrošnjo. Zaloge so višje, nivo proizvodnje bombažnega vlakna se stalno drži visoko — rezultat tega je, da je potrošnja v prvih treh mesecih sedanje sezone rekordna. Za celo sezono se pričakuje, da bo dosegla nov vrhunec preko 5 milijonov bal.

V Pakistanu se je razširila proizvodnja bombažnega tekstila. Vendar se je to razširjenje v zadnjih letih le počasi ustavljalo. Pričakujejo, da se bo potrošnja bombažnega vlakna sedaj počasi stabilizirala na višini sezone 1962/63. Počasnejše naraščanje je očitno povečano z nekaterimi težavami, ki jih srečujejo pri razvijanju izvoznega tržišča za bombažni tekstil. Zdi se, da so sedaj preusmerili poudarek na razvijanje izvoznega tržišča za surovi bombaž.

Na Japonskem se bombažna industrija počasi popravlja po recesiji zadnjih dveh let. Potrošnja bombažnega vlakna v prvih mesecih tekoče sezone je bila okoli 5% nad potrošnjo v istem razdobju preteklega leta. Izgleda, da se bo gospodarstvo na splošno nekoliko popravilo. To bo verjetno imelo pozitiven vpliv na domače povpraševanje po bombažnem vlaknu. Vendar je pa dejstvo, da Japonska — kljub temu, da se je izvoz bombažnega tekstila nedavno nekoliko izboljšal — še vedno hudo trpi od konkurence drugih tekstilnih — še vedno izvoznikov, zlasti na tržiščih jugovzhodne Azije. Močna je tudi konkurenca umetnih vlaken v tej deželi — zlasti neceluloznih vlaken. Ta vlakna so pridobivala na terenu kljub recesiji na drugih področjih tekstilne industrije. Japonska (prav tako, kakor tudi druge azijske dežele, v katerih se je izvoz tekstila naglo razvijal) je močno občutila učinek »Dolgoročnega Aranžmana« — dalekovidno gledano — omogočil plansko in urejeno ekskurzijo v tekstilni trgovini.

Vse v vsemu se je mera naraščanja v proizvodnji bombažnega tekstila izven bolj tradicionalnih industrijskih centrov (ki je v prejšnjih letih bila pomembna za naraščanje svetovne potrošnje bombažnega vlakna) občutno znižala; zlasti se je vidno znižala mera potrošnje bombažnega vlakna v Južni Ameriki.

Kolikor je na razpolago virov, vse kaže, da se zopet povečuje potrošnja bombažnega vlakna v SZ in morda tudi v Vzhodni Evropi. Če se bodo uresničila pričakovanja boljšega pridelka v LR Kitajski, bo to imelo svoj vpliv; poleg tega se bo v tej sezoni povečal uvoz bombaža. Rezultat bo verjetno naraščanje nivoja potrošnje bombažnega vlakna.

Sumarno je položaj tak, da bo svetovna potrošnja bombažnega vlakna verjetno občutno porastla v tej sezoni. To bo pomenilo preobrat po zadnjih treh slabih sezonah. Po dosedanjih cenitvah utegne biti, da bo svetovna potrošnja bombažnega vlakna porastla za več kot milijon bal.

Vendar pa je malo verjetno, da bi potrošnja zrastle zadosti, da bi izenačila »zev« med proizvodnjo in potrošnjo bombažnega vlakna. Zato bo skoraj gotovo nadaljnje naraščanje bombažnih zalog surovega bombaža ob koncu tekoče sezone.

L. Baumgartner

Sindikalna organizacija Predilnice Litija, je v lanskem letu skoraj vsa svoja finančna sredstva razdelila obolelim članom kolektiva

Zgodi se, da včasih član sindikalne organizacije vpraša, kam in kako se razdelijo sindikalna sredstva. Ker delam na tem področju, želim seznaniti, kako humano deli ta sredstva sindikalna podružnica našega podjetja.

Na vsaki seji sindikalnega izvršnega odbora imamo med drugimi na dnevnem redu pod posebno točko, tudi reševanje prošelj in razdeljevanje podpor. Oddelek za izračunavanje osebnih dohodkov pripravi seznam bolnikov, na podlagi katerega odbor razdeli podpore po navodilih o razdeljevanju podpor obolelim članom. V letu 1963 smo razdelili našim bolnikom skoraj 300 000 dinarjev in sicer je prejelo to podporo 77 članov sindikalne organizacije.

Poleg denarne podpore, ki so jo prejeli naši člani, smo nudili pomoč tudi v obliki letovanja (okrevanja) v počitniškem domu v Novigradu. V zadnjih dveh letih je sindikalna podružnica omogočila letni dopust na morju preko 50 članom naše sindikalne organizacije. Del sredstev gre tudi za vence ob priliki smrti člana ali upokojenca, ki je bil zaposlen v našem podjetju.

Za zgoraj navedene namene razdeli naša sindikalna organizacija skoraj vsa finančna sredstva. Ta sredstva so dokaj skromna, zato se sindikalni odbor trudi, da jih čimbolj pravično razdeli.

Socialni fond — samopomoč

Poleg oblik, ki sem jih prikazal, pa imamo v našem podjetju še eno obliko pomoči, ki deluje tudi pod okriljem sindikalne organizacije. Ta tretja oblika je socialni fond (samopomoč), s katerim sindikalna organizacija omogoča, da lahko člani kolektiva dobijo brezobrestno posojilo. Seveda to posojilo lahko dobi tisti, ki je član sindikalne organizacije, s tem, da tudi plačuje samoprispevek v ta fond in sicer mora plačevati mesečno vsaj 50 din, kakor je določeno v pravilniku samopomoči.

Ker ta fond obstoja že 10 let, prav gotovo zanima člane kolektiva, koliko denarja je šlo v tem obdobju v blagajno in kako je ta denar koristil tistim članom kolektiva, ki imajo pogoje, da ga lahko koristijo. Od ustanovitve samopomoči pa do danes, to je za obdobje desetih let, je bilo pri nas včlanjenih v socialni fond nad 1100 članov kolektiva. Od tega je že polovico objavljenih, ker so na razne načine prekinili delovno razmerje v našem podjetju. V teh desetih letih je bilo vplačanih prispevkov 3 400 000 dinarjev. Ta denar tako naglo kroži, da je bilo v tem času skupno denarnega prometa pri socialnem fondu skoraj 18 000 000 dinarjev. Od tega je bilo že izplačano članom socialnega fonda nad 2 100 000 dinarjev. Posojilo skupno, ki so ga člani koristili v tem obdobju iz te pomoči pa znaša skoraj 16 000 000 dinarjev.

Iz teh podatkov je razvidno, kako pomembna oblika pomoči je tudi ta, ker je to brezobrestno posojilo, kar je najbolj ugodno za vsakega delovnega človeka. Višina posojila pod temi pogoji je tudi odvisna od višine vplačila v ta fond. Kdor plačuje višje prispevke je tudi upravičen do večje vsote posojila, kar je urejeno tudi s pravilnikom o samopomoči, ki smo ga sprejeli v lanskem letu.

Franci Borišek

GLASILO PREDILNICE LITIJ — UREJA UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK: BIZJAK BRANKO — TISK IN KLIŠEJI TISKARNE — »JOŽE MOŠKRIČ« V LJUBLJANI

Delo delavskega sveta in upravnega odbora

6. februarja 1964 je DS

— potrdil zaključni račun za II. polletje 1963. Razpravljaj je tudi o stroških, dohodku in čistemu dohodku itd. od leta 1960 naprej.

Poslovni stroški

leta 1960 2319 milijonov ali 69,5 % nasproti cel. doh.
leta 1961 2338 milijonov ali 74,5 % nasproti cel. doh.
leta 1962 2246 milijonov ali 77 % nasproti cel. doh.
leta 1963 2964 milijonov ali 80,5 % nasproti cel. doh.

V letu 1963 so se stroški zvišali zaradi višje stopnje investicijskega vzdrževanja (128 milijonov, nasproti leta 1962 — 46 milijonov) in tudi zaradi zvišane stopnje amortizacije.

Celotni dohodek

1960. leta 1007 milijonov
1961. leta 789 milijonov
1962. leta 665 milijonov
1963. leta 720 milijonov

Dohodek

1960. leta 900 milijonov ali 27 % v odnosu na cel. doh.
1961. leta 631 milijonov ali 20,1 % v odnosu na cel. doh.
1962. leta 504 milijone ali 17,3 % v odnosu na cel. doh.
1963. leta 540 milijonov ali 14,7 % v odnosu na cel. doh.

Cisti dohodek

1960. leta 439 milijonov
1961. leta 534 milijonov
1962. leta 428 milijonov
1963. leta 523 milijonov

Skladi

1960. leta 114 milijonov
1961. leta 131 milijonov
1962. leta 50 milijonov
1963. leta 89 milijonov

— Odobril je nabavo tehtnice za sukanico in 5 vzilčev za predilnico iz amortizacije, ki pripada poslovnemu skladu.

— Odobril je najetje kredita za obratna sredstva v višini 180 milijonov za 6 mesecev po 8,5 % obrestni meri pri Komunalni banki v Ljubljani.

13. marca 1964 je DS

— Potrdil Pravilnik o družbeni prehrani in Pravilnik o čuvanju imovine.

— Ustanovil nova delovna mesta in sicer:

1. pomočnik finančnega vodje z obrač. pos. 570 točk
2. pomočnik komercialnega vodje 570 točk
3. pomočnik vodje kontrolne službe 570 točk

— Vzel je na znanje poročilo o poteku dela pri izdelavi statuta podjetja.

— Odobril prodajo starih nerabnih strojev čistilnice za 100 000 din.

— Potrdil je plan investicij za leto 1964. Glavne postavke v tem planu so:

kabel s kabelskimi glavami, gasilska oprema, elektromotorji za predilnico, zračna stikala, ojačenje razsvetljave v predilnici, črpalke za klima napravo, prevozna sredstva, vlažilci zraka, odplačilo investicijskega posojila za Zinser raztezala, križno navijalna stroja Savio, garderobne omarice in ureditev garderob, prstančni stroj Krušik, klima naprava za predpredilnico, sukalni in dvojični stroji — Savio, odplačilo kreditov za trajna obratna sredstva, mehanizacija pisarn — oprema.

— Odobril prispevek za gradnjo zasavske ceste v letu 1964 v višini 4 530 000 din iz čistega dohodka, namenjenega za investicije.

— Potrdil predlog za višino penziona in regresa za leto 1964 v počitniškem domu Novigrad in Martuljek ter predlog manjših sprememb v pravilniku po-

čitniškega doma s tem, da se izda prečiščeno besedilo teh pravil oziroma pravilnika.

Cene penzionov:

1. Cena penziona (brez malice) izven sezone 900 din
 - a) člani kolektiva (z najožjimi svojci)
 - b) člani kooperantov
 - c) tuji gostje 1200 din
2. Cena penziona (brez malice) v sezoni 1000 din
 - a) člani kolektiva z najožjimi svojci
 - b) člani kooperantov
 - c) tuji gostje 1300 din
3. Cena penziona (v sezoni) za inozemce 2000 din
4. Višina plačila članov kolektiva
 - izven sezone z dohodki do 50 000 din 400 din
 - izven sezone z dohodki nad 50 000 din 450 din
 - v sezoni z dohodki do 50 000 din 500 din
 - v sezoni z dohodki nad 50 000 din 550 din
5. Izvensezona se določi od otvoritve počitniškega doma do vključno 28. 6. 1964 in pred zaključkom sezone od 6. 9. 1964 do konca sezone.
6. Najožji svojci članov kolektiva se smatrajo tisti, katere je član dolžan po zakonu vzdrževati (brez lastnih dohodkov).
7. Za otroke od 3. leta do vključno 15. leta starosti se plača polovična cena penziona, po želji pa se lahko plača tudi cel penzion.
8. Zakonski drug, zaposlen v drugem podjetju, mora plačati celotni znesek penziona tj. 900 oziroma 1000 din ter uveljavlja regres v lastnem podjetju, kolikor ga to daje.
9. Če sta oba zakonca zaposlena, se seštejejo mesečni osebni dohodki obeh skupaj.
 - DS je potrdil proizvodni program za marec 1964.
 - Obravnaval je poročilo o izvršenem nadurnem delu v januarju in februarju 1964.

V drugem tromesečju naj se še nadalje uvede nadurno delo po izmenah v proizvodnji in sicer samo v podaljšku nočne in na začetku jutranje izmene.

— DS je odobril najetje kredita pri Jugobanki za uvozno opremo 4 sukalnih strojev. Odobril je tudi finansiranje celotne investicije v skupni vrednosti 41 396 705 din iz sredstev amortizacije, ki pripada poslovnemu skladu.

— Sklenil je, da podjetje vloži v vezan depozit pri Splošni gospodarski banki v Ljubljani svoja sredstva iz 5 % posebnih rezervnih skladov in sicer 10 milijonov za dobo 5 let po 6 % obrestni meri.

— Odobril je 1 dan izrednega plačanega dopusta za krvodajalce v letu 1964.

UO je 6. 2. 1964

— obravnaval zaključni račun za leto 1963 in ga predložil v razpravo in potrditev delavskemu svetu.

— Vzel je na znanje poročilo o izvršenih službenih potovanjih v januarju 1964 in naknadno potrdil neplanirano izvršeno službeno potovanje.

11. 3. 1964 je bil UO

— Seznanjen s planom črpanja amortizacije, ki ne pripada in o oni, ki pripada poslovnemu skladu, planom črpanja sredstev čistega dohodka v poslovnem skladu, namenjenega za investicije in planom črpanja sredstev skupne porabe za leto 1964, to je tudi predlagal DS v razpravo in potrditev.

— Vzel je na znanje plan službenih potovanj za mesec marec 1964 in naknadno potrdil izvršena neplanirana službena potovanja v mesecu februarju 1964.

— Prošnji članoma kolektiva za odobritev 500 000 din posojila za gradnjo stanovanjske hiše UO ni mogel ugoditi, ker podjetje nima na razpolago tozadevnih sredstev.

Problemi v neposrednem samoupravljanju

Družbeni plan za tekoče leto predvideva v tekstilni industriji povečanje produktivnosti za 10%, povečanje osebne potrošnje za 8% in povečanje investicij v osnovna sredstva za 10%. Večjo osebno potrošnjo bomo lahko dosegli edino le s povečano produktivnostjo. Naš kolektiv je vložil veliko sredstev za obnavljanje strojnega parka, za uvedbo čim racionalnejšega tehnološkega postopka, koriščenja delovne sile in materiala. Poglejmo nekaj teh del, ki so ravno v teku:

- rekonstrukcija pristančevih strojev,
- montaža centralnega pnevmafila
- montaža klime v predilnici in predpredilnici in
- montaža agregata za barvna vlakna odnosno melanž.

Predvidena je tudi obnova predpredilnice z nabavo novih raztezalk in predpredilnih strojev in postavitev česalnice, da bomo lahko predli tudi številke preje od 60 Nm navzgor. Vendar pa pri vsem tem nismo posvečali dovolj pozornosti tistemu, ki bo s temi stroji delal — delavcu, človeku. Tako imenovani »človeški faktor« je bil tukaj deloma potisnjen stran, ali pa smo ga čisto pozabili, ker pač zanj ni bilo dovolj časa.

Vsakdo izmed nas ve, da bo delo, ki ga opravlja delavec z zadovoljstvom, bolje opravljeno, kot če ga izvaja delavec brez interesa. Zato moramo odstraniti vse činitelje, ki vplivajo, da se delo ne opravlja z zadovoljstvom.

Eden najvažnejših problemov v našem kolektivu je ravno nezainteresiranost za delo in dogajanja v podjetju. Vzrok temu je slabo obveščanje in pojav raznih nezadovoljstev, ki jih takoj ne odstranimo. Ti problemi se v največji meri pojavljajo ravno pri tistih članih kolektiva, ki so vključeni v proizvodnjo in delajo na izmenah. Posledica te nezainteresiranosti je tudi ta, da člani kolektiva ne sodelujejo neposredno v samoupravljanju, pač pa so povsem pasivni. Tako upravlja podjetje le določen krog ljudi (člani DS, UO, delovnih skupnosti, komisij itd.), kajti ti ne prenašajo stvari, ki jih upravni organi obravnavajo, na ostale člane, niti pred razpravo ne razpravljajo s člani kolektiva, ki so jih izvolili za svoje predstavnike v samoupravnih organih. Kako naj člani podjetja neposredno upravljajo, če je večina njih prvič seznanjena s problemi šele tedaj, ko prebere zapisnik na oglasni deski, kjer so objavljeni že sklepi in njihovo mnenje nima več pomena. Tako jim ostane samo še to, da skušajo čim več stvari kritizirati, saj oni pri tem niso sodelovali.

Člani raznih samoupravnih organov niso izvoljeni zato, da povejo svoje mnenje odnosno stališče, pač pa, da predstavljajo tisti del kolektiva, ki jih je izvolil. Zato je važno, da se pred sprejemanjem raznih sklepov posebno tistih, ki imajo vpliv na gospodarski uspeh podjetja in s tem na osebni dohodek posameznika, da vsem članom kolektiva točen prikaz, tako, da bo z dajanjem svojega mnenja vsak delavec res sodeloval. Pri tem moramo upoštevati, da vsakdo želi, da čuti svoj pomen za podjetje. Če bomo ljudi na učinkovit način obveščali o dogodkih v podjetju in jih večkrat vprašali za njihovo mnenje, bodo prepričani, da so tudi oni

sodelovali pri sprejemanju važnih sklepov za ves kolektiv.

Na ta način bomo odstranili razna nezadovoljstva in povečali zanimanje do dela in do skupnih ciljev, kar se bo gotovo odrazilo na sami produktivnosti, kvaliteti in pri delovnosti. V vidu moramo imeti, da ni niti enega faktorja pri delu, ki se ne bi tako ali tako odrazil na delavca in s tem na produktivnost.

Da bomo dosegli vključitev vsakega člana v neposredno samoupravljanje bomo morali najti način, da se bo pred sprejetjem vsakega važnega sklepa za gospodarski uspeh podjetja in s tem tudi posameznika, ljudem-delavcem razložilo, kakšen bo vpliv takega ukrepa na osebni dohodek. Tako bo vsakega zanimalo, da se najde najbolj ugodna rešitev za vsak problem. Najti bo treba način, da bo vsak obveščen o stvareh, ki jih bodo obravnavali samoupravni organi in bo vsak član lahko izrazil svoje mnenje preko tistega, ki ga je izvolil v samoupravni organ. Važno vlogo mora prevzeti predvsem delovna skupnost, kjer bi se moral vsak problem pred obravnavo DS ali UO razglabljati. Delovna skupnost bo morala biti tista, ki bo pravzaprav nosila obveznost obveščanja določenega dela kolektiva o stvareh, ki so važne za samo delovno skupnost ali celoten kolektiv. Predvsem pa je treba pri vseh članih samoupravnih organov vzbuditi zavest, da oni predstavljajo en del kolektiva in so tudi odgovorni, da je ta del pravilno obveščen in da izrazijo res mnenje večine, ki jo zastopajo.

Na ta način bomo dosegli odpravo nekoristnih diskusij med posamezniki in prenašanje problemov izven podjetja v povsem drugačni obliki, kot so. Neodgovorno in neobjektivno kritiziranje bodo člani kolektiva sami preprečili, ker ne bodo dopustili, da bi nekdo blatil celoten kolektiv, in s tem njih same.

J. K.

DIT — je zaživel

Podružnica DIT v naši tovarni ima nalogo, da kot organizacija, ki združuje ves tehnični vodilni kader, skrbi za izpopolnjevanje svojih članov, da obravnava s tehnične strani razne probleme, in da organizira predavanja o temah, katerih poznavanje je za vodilni kader nujno potrebno.

Delo DIT so na večih konferencah osnovne organizacije ZK kritizirali, vendar se stvar ni premaknila z mrtve točke. Novo izvoljenemu predsedniku tov. Mirtiču gre zasluga, da je DIT spet zaživel. Doslej so bila organizirana tri predavanja z naslednjimi temami:

1. Vloga tehnične inteligence (tov. Mirtič)
2. Kontrolna služba (tov. Peterca)
3. Novosti na tekstilnem sejmu v Hanovru (tov. Senica)
4. Vpliv stroškov na uspeh podjetja (tov. Mirtič)

Predavanja so bila dobro pripravljena in zanimiva pa tudi diskusija je bila vedno živahna in plodna. Vendar pa udeležba ni bila zadovoljiva. Od vseh vabljenih se je prvega predavanja udeležilo 37%, drugega 32%, in tretjega 30% članov. Zato je bil sprejet predlog, da bodo predavanja obvezna, predavatelju pa se dodeli primeren honorar. V bodoče bo treba predavanja še temeljiteje pripraviti, da bo vsebino mogoče natipkati in razmnožiti in bo tako na razpolago tudi ostalim članom kolektiva. S pomočjo materiala bi vsak posameznik lahko temo dovolj proučil in na naslednjem predavanju postavil eventualna vprašanja. Upamo, da bo udeležba na naslednjih predavanjih večja, saj je vsakomur jasno, da si mora človek vzporedno z razvojem tehnike pridobivati nova znanja, posebno pa vodilni kader, če hoče dobro vršiti naloge, ki so nam postavljene.

J. K.

— Tov. Vizler Jožetu je odobril kritje stroškov za obisk Večerne tehnične srednje šole — elektrooddelek.

— Odobril je opravljanje obvezne počitniške prakse v podjetju in sicer:

I. gimnazija, Ljubljana	6 dijakom
Ekonomska fakulteta	1 dijaku
Tehnična srednja šola	1 dijaku
Tekstilna srednja šola	6 dijakom
Višja ekon. komerc. šola, Maribor	1 dijaku
Tekstilna fakulteta	1 dijaku
Ekonomska srednja šola	5 dijakom
Ostale šole z obvezno prakso	3 dijakom

L. R.

Iz delovnih razmerij

Pravica delavcev do krajšega letnega dopusta po čl. 37 Zakona o delovnih razmerjih.

O dopustih smo že pisali v Tovarniškem obveščevalcu. Ker pa sem in tja pride do nejasnosti, v katerih primerih ima delavec pravico do krajšega dopusta, pojasnujemo sledeče:

Po čl. 27 Zakona o delovnih razmerjih pridobi delavec pravico do letnega dopusta po nepretrgani delovni dobi enajstih mesecev.

Šteje se, da v delovni dobi v smislu prejšnjega odstavka ni presledka, če sklene delavec novo delovno razmerje v petnajstih dneh od dneva, ko je prenehalo njegovo delovno razmerje v prejšnji delovni organizaciji. Izjemno tej določbi pa ima delavec pravico do letnega dopusta, če ima do konca koledarskega leta oziroma do prenehanja delovnega razmerja, do katerega je prišlo brez njegove krivde, nepretrgano delovno dobo najmanj šestih mesecev. Letni dopust se v takem primeru določi tako, da se prizna za vsak mesec zaposlitve najmanj en dan dopusta.

Ta določba se uporablja takrat, če delavec nima nepretrgane delovne dobe enajstih mesecev, da bi dobil lahko letni dopust, ima pa že nepretrgano delovno dobo najmanj šestih mesecev. Do prenehanja delovnega raz-

merja pa ne sme priti po krivdi delavca, ker v tem primeru nima pravice do krajšega letnega dopusta. Kot krivdo je treba šteti:

— prenehanje delovnega razmerja po odločbi disciplinskega organa;

— prenehanje delovnega razmerja po samem zakonu, v primerih, če je delavcu s pravnomočno sodbo sodišča prepovedano opravljanje poklica, ki ga opravlja v gospodarski organizaciji;

— če je delavec s pravnomočno sodbo obsojen na zapor ali strogi zapor, daljši kot eno leto.

Pripomniti je treba, da se delavcu šteje v nepretrgano delovno dobo najmanj šestih mesecev, ne samo v primeru, če ima tako delovno dobo v isti gospodarski organizaciji, temveč tudi v primeru, če ni med njegovim prejšnjim in novim delovnim razmerjem dejansko niti enega dneva presledka. Kolikor pa je tak presledak, se prejšnja delovna doba ne šteje v nepretrgano delovno dobo najmanj šestih mesecev, temveč le v nepretrgano delovno dobo po določbi 27. člena Zakona o delovnih razmerjih, torej se upošteva pri pridobitvi pravice do letnega dopusta po nepretrgani delovni dobi enajstih mesecev.

Albin Ankon

Nezgode v februarju in marcu 1964

V mesecu februarju je bilo 7 obratnih nezgod s 83 izgubljenimi dnevi.

Ponesrečili so se:

1. Firm Stane, roj. 16. 5. 1940, izpahovalec. Na poti v službo je poškodovanec zapeljal v ledeno kepo snega, da mu je moped spodneslo, poškodovanec pa je padel na pesek in si poškodoval koleno leve noge.

2. Jere Franc, roj. 4. 4. 1935, mazač strojev. Na poti v službo po strmi kolovozni poti je poškodovancu zaradi poledice spodrsnilo, da je padel in si poškodoval desno nogo v členku.

3. Likovič Franc, roj. 15. 8. 1912, železostругar. Pri stranskem brušenju stružnega noža je poškodovanec z noževo konico zadel ob prirobnico, ki je odbila nož nazaj k zaslonu ter mu odščipnila kazalec leve roke.

4. Zupan Angela, rojena 9. 4. 1909, posluževalka mikalnikov. Pri pobiranju prahu izpod stroja oziroma pri nalaganju na rjuho za prenos odpadkov, je poškodovanki del odpadkov zašel k jermenu oziroma jermeni stroja. V trenutku, ko je to opazila, je hotela odpadke hitro odstraniti, pri tem pa ji je jermen poškodoval desno roko v zapestju.

5. Pavlič Magda, roj. 20. 3. 1934, predica. Pri nameščanju vretenskega traku na vreteno iz napenjalne jermenice, je pogonski boben zapel vretenski trak in potegnil poškodovanki sredinec desne roke ob vreteno in ji ga poškodoval.

6. Stvarnik Jernej, roj. 21. 12. 1943, remontski ključavničar. Pri montaži cevovoda za klima napravo predilnice je ponesrečenec stopil na zaboj, ki je stal na zidarskem odru, pri tem mu je spodrsnilo, da je padel in si poškodoval desno nogo pod kolenom.

7. Obreza Jakob, roj. 17. 7. 1938, delavec pri zidarjih. Na poti na delo je zaradi poledenele ceste poškodovanec padel s kolesa in si poškodoval levo roko.

V mesecu marcu je bilo 5 obratnih nezgod z 42 izgubljenimi dnevi.

Ponesrečili so se:

1. Vodenik Regina, roj. 4. 3. 1934, predica. Ko se je ponesrečenka peljala skolesom iz službe domov je zapeljala na klanec na vzbočeno cesto zaradi odmeke, tako da je padla s kolesa in si poškodovala koleno.

2. Klančar Pavla, roj. 21. 4. 1927, predica. Pri vezanju pretrgov se je ponesrečenka urezala ob oster rob na vretenu v sredinec leve noge.

3. Peskar Ida, roj. 23. 12. 1943, predica. Pri odstranitvi navitega pramena od odvajalnega valja si je poškodovala sredinec in palec desne roke.

4. Juvan Marija, roj. 26. 8. 1909, sukalka. Na poti z dela je ponesrečenka padla s kolesa in si poškodovala koleno desne noge.

5. Kračan Ignac, roj. 6. 7. 1921, delavec na baterju. Na poti v službo mu je nasproti pripeljal mopedist, ki ni zasenčil luči. Zaradi tega je padel s kolesa in si poškodoval desno stran obraza.

H. T.

Kadrovske vesti

V mesecu februarju 1964 so bili na novo sprejeti v podjetje:

- 3. 2. 1964 Zaman Frančiška, predilnica I;
- 3. 2. 1964 Možina Alojz, skladišče;
- 3. 2. 1964 Cizerle Ivan, predpredilnica;
- 3. 2. 1964 Kuzma Terezija, strežba v obratu;
- 3. 2. 1964 Ceglar Marjan, mikalnica;
- 3. 2. 1964 Jerina Matilda, sukalnica;
- 3. 2. 1964 Goršek Antonija, sukalnica;
- 3. 2. 1964 Šinkovec Ivana, sukalnica;
- 10. 2. 1964 Tišler Marija, sukalnica.

V mesecu marcu 1964 so bili na novo sprejeti:

- 2. 3. 1964 Benegalija Franc, mikalnik;
- 2. 3. 1964 Žibert Ivan, čistilnica odpadkov;
- 2. 3. 1964 Kračan Angela, predilnica II;
- 2. 3. 1964 Dobravec Albina, stročnarna;
- 2. 3. 1964 Požun Avgust, predpredilnica;
- 5. 3. 1964 Koprivnikar ing. Pavle, tehnični sektor;
- 5. 3. 1964 Pavliha Tone, komercialni sektor;
- 16. 3. 1964 Koleša Stanislav, predpredilnica.

V mesecu februarju 1964 so zapustili podjetje:

- 29. 2. 1964 Lavrih Leopold, lastna odpoved;
- 29. 2. 1964 Tičar Marija, umrla.

V mesecu marcu 1964 so zapustili podjetje:

- 4. 3. 1964 Zorc Jože, sporazum;
- 5. 3. 1964 Švarc Anton, upokojen;
- 15. 3. 1964 Dolšek Anica, lastna odpoved;
- 7. 3. 1964 Obreza Miroslav, samovoljna zapustitev;
- 22. 3. 1964 Cvetežar Danilo, odsl. vojaškega roka;
- 20. 3. 1964 Dragar Janez, odsl. vojaškega roka;
- 25. 3. 1964 Stvarnik Jernej, odsl. vojaškega roka;
- 25. 3. 1964 Berčon Ivan, odsluž. vojaškega roka;
- 31. 3. 1964 Grum Alojzija, lastna odpoved;
- 31. 3. 1964 Borišek Franc, upokojen;
- 31. 3. 1964 Zorn Iztok, sporazum;
- 31. 3. 1964 Grošelj Majda, sporazum.

H. T.